

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ

СЕКЦІЯ

«СУЧАСНІ СТУДІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ»

Євмененко Олена,
кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології
Маріупольський державний університет

Галицька Катерина,
2 курс, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма навчання,
ОП «Середня освіта. Українська мова і література»
Маріупольський державний університет

СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ІЗ ЛІТЕРАТУРИ У 5-6 КЛАСАХ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В умовах Нової української школи вивчення української літератури з учнями 5-6 класів спрямоване на формування компетентних читачів, які мають стійку потребу в читанні як класичних, так і сучасних українських художніх творів. Такі учні вміють критично оцінювати прочитане та застосовувати набуті знання та вміння в різних навчальних і життєвих ситуаціях.

Процес опрацювання української літератури в 5-6 класах повинен бути спрямований на сприйняття й осмислення творів, відповідних для цього віку. Кожне покоління молодих читачів має свої цінності. Тому найбільш ефективним є формування цих цінностей під час читання художніх творів, де головний герой – це їх ровесник. Ці твори відтворюють переживання, мрії та пригоди юних персонажів, що співзвучні життєвому досвіду та процесу дорослішання читачів [1, с. 23].

Для того, щоб підлітки належним чином розуміли цінність художніх творів, важливою є мотивація до читання, яку можливо підтримувати завдяки сучасним технологіям навчання, які допомагають залучити всіх учнів до процесу сприйняття, обговорення та інтерпретації літературних творів.

Моделі уроків з вивчення художніх творів включають три етапи: *вступ, основну частину та підсумок*. У вступній частині варто використовувати інтерактивні завдання, засновані на медіатекстах, що відображають контекст твору. В основній частині уроку можна впроваджувати методи розвитку критичного й аналітичного мислення на основі тексту, зокрема дидактичну ейдетуку, складання та розв'язування загадок, вікторин, а також виконання творчих завдань на віртуальних дошках Miro, Padlet, Jamboard та інших. Під час аналізу сучасних літературних творів корисно виконувати творчі завдання та розробляти групові проекти. У заключній частині таких уроків слід впроваджувати рефлексію, яка є не тільки засобом оцінювання, але й може допомогти узагальнити та систематизувати знання учнів.

Існують різні види оцінювання результатів навчання учнів, зокрема формувальне, поточне і підсумкове оцінювання, а також тематичне, семестрове й річне. Формувальне оцінювання дозволяє отримувати інформацію не тільки вчителю, але й самим учням щодо їх навчальних досягнень. Ця інформація є корисною для учнів, які можуть визначити свій прогрес у навчанні, а також для вчителів, які можуть адаптувати завдання відповідно до можливостей та потреб класу. Формувальне оцінювання може також включати само- та взаємооцінювання, де учні порівнюють свої досягнення з метою та аналізують свої успіхи та невдачі у вивченні навчального матеріалу, щоб знайти шляхи подолання труднощів [2, с. 14]. Для поточного й підсумкового ефективно використовують компетентнісно орієнтовані завдання [2, с. 39].

Крім встановлення рівнів опанування навчального матеріалу, оцінюється сформованість учнів наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, таких як читання з розумінням, висловлення власної думки усно та письмово, керування емоціями, критичне та системне мислення, логічне обґрунтування позиції, творчість, ініціативність, ухвалення рішень, розв'язування проблем, співпраця з іншими.

В умовах дистанційного навчання використання цифрових сервісів та онлайн-інструментів може розширити можливості вчителя-словесника, зробити навчання більш різноманітним та сприяти розвитку творчості учнів. Це також дозволяє формувати навички вибору навчальної інформації з різних джерел та використовувати медіаресурси для встановлення контекстуальних зв'язків. Для цього можна використовувати такі інструменти як «хмаринки слів» (наприклад, Word It Out, Word Cloud Generation, Word Art, AnswerGarden), ментальні мапи (наприклад, XMind, FreeMind, iMindMap, MindJet Mindmanager, Edrow Mind Map, Visual Mind), інтерактивні плакати (наприклад, Thinglink, Glogster EDU, H5P), комікси (наприклад, Bitstrips, Canva, Write Comics, Pixton, StoryboardThat) тощо.

Розповіді про письменників важливо супроводжувати презентаціями, де слайди містять більше ілюстрацій та менше текстової інформації. Деякі слайди можуть містити гіперпосилання на відео та аудіоматеріали, розміщені на освітніх платформах та надіслані учням через захищені канали зв'язку, такі як Google Classroom чи ClassTime. Такий підхід сприяє кращому розумінню ідейно-тематичного та художнього змісту творів.

Під час онлайн-уроків вчителі-словесники також можуть використовувати завдання, що передбачають створення чатів або постерів у додатках, таких як Canva, PlayBuzz, Miго. Вони можуть організовувати віртуальні мандрівки в музеї, аналізувати фотографії, документи та пізнавальні тексти на віртуальних дошках, таких як Padlet. Також можливе проведення онлайн-опитувань та тестів, створених за допомогою Google Forms, Online Test Pad, Poll Everywhere та інших інструментів.

Отже, сьогодні маємо достатньо велику кількість інструментів, щоб залучати учнів до процесу читання, вчити інтерпретувати твори української літератури, розуміти їх цінність.

Література

1. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія. Чернігів : РВК «Деснянська правда», 2004. 360 с.

2. Шуляр В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція : практикоорієнтована монографія. Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.

Єфремова Оксана,
старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Маріупольський державний університет

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРОЦЕС ЗБОРУ ІНФОРМАЦІЇ ТА СТВОРЕННЯ КОНТЕНТУ

Штучний інтелект (ШІ) відіграє ключову роль у сучасному цифровому ландшафті, впливаючи на різні сфери нашого життя, включаючи процеси збору інформації та створення контенту. Зростання обсягів даних, доступних в онлайн-середовищі, спричинило необхідність в ефективних та швидких методах їх аналізу та обробки.

Оцінити переваги та недоліки застосування ШІ в освітньому процесі авторів цих тез вдалося під час практичного заняття зі здобувачами журналістського фаху з дисципліни «Мультимедійні технології». На практичних заняттях автор акцентував увагу на тому, які